
HT Sirpa Wikholm
HT Veijo Tolonen

TILINTARKASTUSLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

HT-tilintarkastajien Sirpa Wikholm ja Veijo Tolonen toiminta Kirill Babitzin säätiön tilintarkastuksessa

Asian vireilletulo

PRH:n säätiövalvonta on saattanut PRH:n tilintarkastusvalvonnan tietoon 16.2.2017 antamansa päätöksen (dnro 2016/616483), jolla on säätiölain nojalla velvoitettu Kirill Babitzin säätiön hallitus ryhtymään toimiin säätiön hallituksen jäsenelle takautuvasti 10 vuoden ajalta maksettujen, yhteensä 8000 euron suuruisten palkkioiden takaisinperimiseksi sekä ryhtymään toimiin kyseisellä hallituksen jäsenellä olevan säätiölain vastaisen lainan perimiseksi takaisin säätiölle.

Säätiövalvonnan käsitys asiassa on, että takautuvasti päätetyt ja maksetut palkkiot eivät tosiasiallisesti ole korvaus hallituksen jäsenelle hänen säätiön luottamushenkilönä säätiön hyväksi tekemästä työstä. Palkkioiden tarkoituksena on ollut mahdollistaa säätiön lainasaatavan kuittaaminen säätiön hallituksen jäseneltä. Säätiövalvonta pitää lainasaatavan kuittaamista takautuvasti päätetyillä ja maksetuilla palkkioilla säätiön edun vastaisena kiellettynä lähipiiritoimena. Menettely on ristiriidassa säätiölain johdon huolellisuusvelvoitteen kanssa. Perustetta takautuvien palkkioiden maksamiselle ei ole.

Tilintarkastusvalvonta on omasta aloitteestaan selvittänyt säätiön tilintarkastajien HT Sirpa Wikholmin ja HT Veijo Tolosen toimintaa tilikauden 1.1.-31.12.2014 tilintarkastuksessa ja päättänyt tuoda asian tilintarkastuslautakunnan tutkittavaksi.

Tilintarkastajien selvitys

HT Wikholm ja HT Tolonen ovat vastanneet säätiövalvonnan selvityspyyntöön 16.1.2017 ja tilintarkastusvalvonnan selvityspyyntöön 22.2.2017. Selvityksen liitteenä he ovat toimittaneet tilikauden 2014 tilintarkastusta koskevan tarkastusdokumentaationsa tilintarkastusvalvonnalle.

Saadun selvityksen perusteella voidaan todeta seuraavaa:

1) Hallituksen jäsenelle takautuvasti maksettujen palkkioiden perusteena olevasta työstä ei ole olemassa muuta selvitystä kuin hänen omalla jälkikäteisellä laskullaan (31.12.2014) esitetty yleisluontoinen kuvailu töiden luonteesta ajanjaksolta 1.1.2001-31.12.2010.

16.1.2018

2) Vuosittaisia hallituksen päätöksiä töiden ja palkkioiden hyväksymisestä ei ole olemassa, vaan palkkioista on päätetty jälkikäteen säätiön hallituksen kokouksessa 31.12.2014, jossa puheenjohtajana on toiminut palkkiot saanut henkilö itse.

3) Kyseessä olevia palkkioita ei ole käsitelty kuluina ja siirtovelkoina säätiön tilinpäätöksissä vuosina 2001-2010.

4) Palkkioiden suorituksella on kuitattu kyseisellä hallituksen jäsenellä säätiöltä ollutta säätiölain vastaista lainaa.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Sirpa Wikholmille ja HT Veijo Toloselle varoituksen.

Perustelut

Säätiölain (487/2015) 4 luvun 2 §:n mukaan tilintarkastuslaissa säädetyin lisäksi tilintarkastuskertomuksessa on oltava lausunto siitä, onko säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi, ja onko säätiön toimielinten jäsenille säätiön ja sen tytäryhteisön ja -säätiön suorittamia palkkioita ja korvauksia pidettävä tavanomaisina. Säännös on tullut voimaan 1.12.2015 ja sitä on ollut noudatettava voimaantulon jälkeen annetuissa tilintarkastuskertomuksissa. Wikholmin ja Tolosen tilintarkastuskertomus tilikaudelta 1.1.-31.12.2014 on annettu 7.11.2016.

Wikholm ja Tolonen ovat tilintarkastuskertomuksensa säätiölakiin perustuvassa lausunto-osassa kirjoittaneet: "Säätiö on maksanut takautuvasti hallituksen jäsenelle palkkiota kymmeneltä vuodelta à 800 €/vuosi. Palkkio on kohtuullinen." Tilintarkastajien selvityksestä ilmenee myös, että he eivät ole pitäneet summaa olennaisena.

Tilintarkastajilla on katsottava heidän käytettävissään olleiden tietojen perusteella olleen vahvat perusteet epäillä, että hallituksen jäsenelle maksettu palkkio on maksamiseen liittyneiden olosuhteiden vuoksi poikennut tavanomaisesta ja että siinä on ilmeisenä tarkoituksena ollut välittömän taloudellisen edun hankkiminen säätiön toimihenkilölle (hallituksen jäsenelle) maksamisen ajankohtana voimassa olleen säätiölain (109/1930) 5 §:n 3 momentin vastaisesti.

Asiassa on otettava huomioon, että säätiön tilikauden 2014 tulos on muodostunut 9913,42 euroa alijäämäiseksi ja säätiön oma pääoma 514,24 euroa alijäämäiseksi. Tämän alijäämäisyyden voidaan todeta suurimmalta osin johtuneen hallituksen jäsenelle suoritetusta 8000 euron palkkiosta. Kysymys on ollut säätiön kannalta olennaisesta asiasta. Saadun selvityksen perusteella tilintarkastajat eivät ole arvioineet sitä, ovatko hallituksen jäsenen takautuvat palkkiot olleet saamisina vanhentuneita.

Wikholm ja Tolonen eivät ole huomauttaneet asiasta tilintarkastuskertomuksessa ja heidän antamassaan tilintarkastusmuistiossakin palkkion maksun osalta on mainittu vain ennakonpidätyksen, sotun ja vuosi-ilmoituksen tekemättä jättäminen. Tilintarkastajien raportointi on ollut puutteellista.

Säätiön hallituksen kokouksen ajankohtana 31.12.2014 voimassa olleen säätiölain (109/1930) 11 §:n 3 momentin mukaan säätiön toimielimen jäsen tai säätiön toimihenkilö ei saa osallistua hänen ja säätiön välistä sopimusta tai muuta oikeustointia koskevan asian käsittelyyn. Tämän perusteella voidaan todeta, että hallituksen kokouksen puheenjohtajana toiminut hallituksen jäsen on ollut esteellinen päättämään omista palkkioistaan säätiön hallituksen kokouksessa. Wikholmin ja Tolosen olisi tullut

16.1.2018

huomauttaa tästä tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 5 momentin 2) kohdan mukaisesti, mutta huomautusta ei ole esitetty.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Wikholm ja Tolonen ovat tilikauden 1.1.-31.12.2014 tilintarkastusta suorittaessaan ja tilintarkastuskertomusta antaessaan edellä kerrotuin tavoin huolimattomuudesta menettelleet tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:n edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Asiassa ei ole ilmennyt varoitusta lievempää seuraamusta puoltavia seikkoja eikä tilintarkastajien laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä.

Lainkohdat

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 3 luku 5 §, 4 luku 1 ja 3 §, 7 luku 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

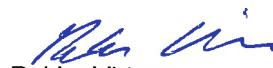
HT Sirpa Wikholmilla ja HT Veijo Tolosella on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Manne Airaksinen (puheenjohtaja), Mika Ilveskero, (varapuheenjohtaja, tarkastava jäsen), Antti Fredriksson, Jouni Grönroos, Teija Laitinen, Pekka Pajamo, Anders Tallberg, Pontus Troberg

**PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS
Tilintarkastuslautakunta**

Manne Airaksinen
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus

Tiedoksi

PRH:n säätiövalvonta

VALITUSOSOITUS

Tilintarkastuslain (1141/2015) 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan tilintarkastuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Tavallisena tiedoksiantona hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaan postitse kirjeellä toimitettaessa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on annettu todisteellisena tiedoksiantona hallintolain 60 §:n mukaan, saantitodistus osoittaa tiedoksisaannin ajankohdan. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan päätös annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, ellei muuta näytetä (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003, 19 §).

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä kirjallisesti. Valittaja voi laatia valituskirjelmänsä itse tai käyttää sen laatimisessa avustajaa. Valittaja voi myös valtuuttaa asiamiehen tekemään valituksen puolestaan. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä on ilmoitettava, mihin päätökseen haetaan muutosta. Valituksessa on ilmoitettava, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi.

Valituskirjelmässä tulee esittää perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta sekä yhteystiedot eli postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Allekirjoituksella tarkoitetaan omakätistä nimen kirjoittamista.

Liitteet

Valitukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

1. Päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. Todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, esimerkiksi kopio saantitodistuksesta tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
4. Asiamiehen valtakirja, ellei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valituksen määräaika ja toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen tulee toimittaa Helsingin hallinto-oikeudelle ennen valitusajan päättymistä.

Valittaja tai hänen edustajansa voi tuoda valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon tai lähettää sen postitse. Oikeudenkäyntiasiakirjoja voidaan toimittaa tuomioistuimelle myös telekopiona tai sähköpostina.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI. Sähköposti helsinki.hao(at)oikeus.fi. Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä. Vaihde 029 56 42000 , Faksi 029 56 42079